

Vergaderjaar 2023–2024

36 550 L

Wijziging van de begrotingsstaat van het Nationaal Groeifonds voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 4

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 17 juni 2024

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 17 mei 2024 voorgelegd aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Bij brief van 31 zijn ze door de Minister van Economische Zaken en Klimaat beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Stoffer

De griffier van de commissie,
Nava

Vragen en antwoorden

1

Kunt u uitleggen wat de gevolgen zouden zijn van het wegvallen van de vierde en vijfde ronde voor lopende publiek-private samenwerkingen en projecten gericht op het opleiden en werven van ICT-personeel, zoals de acties uit het Actieplan Groene en Digitale Banen en de Human Capital Agenda ICT? Met welke structurele financiering zouden deze alsnog doorgang kunnen vinden?

Antwoord

Voor de vierde ronde waren vanuit EZK twee voorstellen in voorbereiding die raken aan acties uit het Actieplan Groene en Digitale Banen en de Human Capital Agenda ICT.

Er is gewerkt aan een voorstel ter verbetering van procesinnovatie, enerzijds als middel om arbeidsproductiviteit te verhogen, anderzijds omdat inzet op (arbeidsbesparende) procesinnovaties een bijdrage kan leveren aan het oplossen van de tekorten aan technisch personeel. Hiervoor is samengewerkt met de TU Delft, TNO en branches Koninklijke MetaalUnie en Bouwend Nederland. Alle partijen hebben zich gecommitteerd aan het voortzetten van de samenwerking, los van eventuele middelen uit het Nationaal Groeifonds. Daarnaast is met provincies, digitale brancheorganisaties, Platform Talent voor Technologie gewerkt aan een voorstel om in 2030 tot 1 miljoen digitale professionals te komen.

Bij openstelling van de vierde of vijfde ronde zou het aan de onafhankelijke adviescommissie Nationaal Groeifonds zijn om een advies te geven over de voorstellen. Pas bij een positief advies, dat wordt overgenomen door het kabinet en bekrachtigd door het parlement, zouden middelen beschikbaar worden gesteld. Bij het niet doorgaan van de vierde of vijfde ronde is het aan een nieuw kabinet om te bezien of en op welke wijze deze voorstellen in financiering zouden kunnen worden voorzien.

De al gestarte programma's «Opschaling publiek-private samenwerking in het beroepsonderwijs» en «Techkwadraat» maken onderdeel uit van de toekenningen uit de eerdere rondes van het Nationaal Groeifonds. Deze programma's ondervinden daarom geen gevolgen van het wegvallen van de vierde en vijfde ronde.

2

Is het nog beschikbare bedrag zoals aangegeven in tabel 4 wat er nog over is indien de vierde ronde doorgang vindt?

Antwoord

Het bedrag van 7 miljard euro resteerde bij 1^e Suppletoire Begroting voor de vierde en vijfde ronde van het Nationaal Groeifonds, alsmede voor een investeringsprogramma voor het Caribisch gedeelte van het Koninkrijk¹.

3

Welk van de NGF-projecten zoals vermeld in tabel 2 ondervinden hinder door het pauzeren van de vierde ronde? Zijn daar al toekenningen gemaakt?

Antwoord

Zoals ik in mijn brief van 28 maart jl. heb aangegeven, heeft de pauzering van de vierde ronde geen gevolgen voor projecten waarover in de eerste

¹ Kamerstukken II 2022/23, 36 200 IV, nr. 89.

drie indieningsrondes positief is besloten.² Dit geldt dus ook voor de projecten in tabel 2. Dit betreffen immers allen projecten die in de eerste drie indieningsrondes een (voorlopige) toekenning en/of reservering hebben gekregen.

4

Wat zou het effect zijn op de lange termijn duurzame economische groei als het Nationaal Groeifonds in zijn geheel vervalt?

Antwoord

Afschaffen van het fonds, te weten het schrappen van de onverdeelde middelen ten aanzien van de vierde en vijfde ronde, heeft nadelige gevolgen voor het bereiken van de doelstelling van het fonds: het versterken van het duurzaam verdienvermogen.

Onderzoekers van Rabobank Research schatten de opbrengsten van één euro uit het Nationaal Groeifonds in op 5,80 euro aan bbp-rendement in de periode tot 2040³. Alhoewel dergelijke schattingen met onzekerheid omgeven zijn, geldt dit ook voor de investeringen uit de resterende rondes.

Het Nationaal Groeifonds speelt bijvoorbeeld een belangrijke rol bij het streven naar de doelstelling om de totale R&D-investeringen in lijn te brengen met de Lissabon-doelstelling van 3% van het bbp (2,26% in 2021). Het Rathenau Instituut heeft becijferd dat de publieke R&D-investeringen tussen 2022 en 2023 met 1,4 miljard euro (+18%) zijn gestegen⁴, grotendeels door de investeringen uit het NGF. Daarnaast heeft TNO berekend dat het NGF gemiddeld voor circa 0,2% bbp per jaar extra publieke R&D financiering zorgt⁵. Daarbij lokken de investeringen uit het Nationaal Groeifonds ook de nodige private financiering uit.

5

Wat is de misgelopen welvaartswinst in 2040 bij het vervallen van het gehele Nationale Groeifonds?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 4.

² Kamerstukken II 2023/24, 36 410 L, nr. 13.

³ Investeringen moeten prominenter op de politieke agenda – Rabobank

⁴ Totale investeringen in wetenschap en innovatie (TWIN) 2021-2027 - Revisie I Rathenau Instituut

⁵ R&D-achterstand kost Nederland economisch terrein | TNO